

принципи познання. На приєре дефїнїцій конкретної лексики, в частини названих животиных и растений, взятих из словарей англійського, немецкого, італійського, українського, польського и російського мов, показано, що в тлумаченнях отражені важнейшіє составляючіє когнитивної діяльності: виділення об'єкта из континуума перцептивної інформації, його категоризація, виділення диференціюючих ознак в межах субкатегорії, формування прототипа, а також сопоставлення и порівняння об'єктів одного категоріального рівня.

Ключевые слова: антропоцентризм, словарна дефїніція, диференціюючий ознак, прототип, категоризація, порівняння.

Zhuikova Marharyta. Principles and Dictionary Definitions Regarding Anthropocentrism. The human consciousness perceives and reflects the external world in a manner which is selective, rather than uniform, and this in turn is reflected in the outgrowths from the knowledge embodied in the language system of each linguistic and cultural group. Along with this, particularly in the organization of the language, its semantic subsystems have an affect on the universality of the perceptual and cognitive activity of the individual, regardless of racial, cultural or other associations. It is possible to detect manifestations of anthropocentrism in different aspects of language and speech. In this article, it is noted that the activities of lexicographers who formulate dictionary definitions can provide indications regarding general principles of knowledge. For example, specific vocabulary definitions, including those relating to animals and plants taken from English, German, Italian, Ukrainian, Polish and Russian dictionaries, show that the interpretation reflected the major components of cognitive activities, such as isolating a single item within the perceptual continuum of information, categorizing it, selecting distinctive features within subcategories, formulating prototypes, and matching or comparing objects at a single categorical level.

Key words: anthropocentrism, dictionary definition, differential feature, prototype, categorization, comparison.

УДК 811.111'373

Юрій Зацний

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОЦЕСИ РОЗВИТКУ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОЇ МАКРОСИСТЕМИ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Збагачення англійської мови новими за формою та змістом інноваціями відбувається шляхом словотвору. Окреслено специфіку лексико-семантичної макросистеми сучасної англійської мови. Розглянуто процеси, механізми й засоби творення англомовних лексичних інновацій. Зазначено, що значна частина вихідних елементів (кореневих основ, афіксів) у свій час була запозичена з інших мов. Ще кілька десятиліть тому перші позиції за активністю словоскладання посідали такі способи, як афіксація, а у ХХІ столітті на перший план виходить так звана телескопія (фрагментація), коли новотвори формуються через зрощення двох частин (фрагментів) слів, або одного повного слова і частини другого. Крім того, якщо йдеться про фрагменти наявних лексем, то вони, як правило, не збігаються з реальними морфемами. Одним із не менш продуктивних способів формування інновацій можна вважати «зворотню деривацію» (back derivation, back formation). Наведено низку прикладів, які детально ілюструють функціонування неологізмів у сучасній англійській мові.

Ключові слова: неологізм, механізми та засоби творення англомовних лексичних інновацій, афіксація, телескопія, словоскладання.

Постановка наукової проблеми та її значення. Словниковий склад сучасної англійської мови характеризується наявністю значної частини гетерогенних утворень: греко-германських, греко-романських, романо-германських та інших варіацій етимологічних гібридів. Коли в середині минулого століття один з авторів маніфесту Лейбористської партії Великобританії ввів в обіг лексему *meritocracy*, лінгвісти протестували проти цього «гетерогенного слова», яке складалося з латинської і грецької морфем, заявляючи, що воно не має права на існування. Проте його доля виявилася зовсім іншою: воно функціонує в англійській мові вже понад півстоліття як єдине нерозчленоване позначення більш

демократичної суспільної системи в таких країнах, як США, на відміну від систем, що раніше в європейських країнах іменувалися лексемою *aristocracy*. Зазначимо, що від слова *meritocracy* був утворений похідний прикметник *meritocratic* для характеристики нової суспільної системи.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів. Розглядаючи процеси, механізми та засоби створення лексичних інновацій, наголосимо, що збагачення англійської мови новими за формою та змістом словами відбувається майже винятково шляхом словотвору, водночас значна частина вихідних «будівельних» елементів (кореневих основ, афіксів) у свій час була запозичена з інших мов. Помітні, насамперед, певні зміни в ролі, у функціональній активності способів словотвору. Якщо ще кілька десятиліть тому перші позиції за активністю посідали такі способи, як афіксація та композиція (словоскладання), то у ХХІ столітті на перший план виходить так звана телескопія (фрагментація), коли новотвори формуються через зрощення двох частин (фрагментів, осколків) слів, або одного повного слова і частини другого. Крім того, якщо йдеться про фрагменти наявних лексем, то вони, як правило, не збігаються з реальними морфемами. Внаслідок дії такого механізму і способу виникають нові лексичні одиниці, які іменують телескопізмами (інші назви – зрощення, злитки, контамінації, слова-гібриди тощо).

Спочатку телескопізми носили okazionalnyi, жартишливий характер, проте згодом лінгвісти зосередили увагу на таких авторських утвореннях, які здатні шляхом «нерозчленованого найменування» відбивати поняття, які фактично склалися з кількох одиниць. Як наслідок, низка телескопійних дериватів англійської мови трансформувалася на інтернаціональні одиниці. Найбільш відомі з них: *modem, motel, smog, spam, transistor*.

Згодом із «маргінального» механізму і способу словотвору телескопія перетворюється на все більш активний засіб вербалізації комплексних понять, які практично співвідносяться з усіма сферами діяльності людського суспільства. На початок ХХІ століття не тільки спеціальні, але й загальні словники, особливо словники нової лексики, нараховували вже кілька тисяч телескопійних одиниць, що закріпилися в англійській мові. Висока продуктивність і популярність телескопійного способу спричинила навіть розповсюдження в останні роки в англійській мові такого неологізму, який символічно позначає сам спосіб утворення – *franken-word*. Він складається з частини слова *Frankenstein* та номінації поняття «слово» в англійській мові.

Якщо раніше за допомогою телескопії формувалися лише іменники, то на сучасному етапі спостерігаємо «експансію» цього способу на інші частини мови, про що свідчить активне творення прикметників, напр.: *blandiose* (*bland* + *grandiose*), *blurple* (*blue* + *purple*); *beautifect* (*beautiful* + *perfect*), *squoval* (*square* + *oval*); дієслів, напр.: *computicate* (*computer* + *communicate*), *stuffocate* (*stuff* + *suffocate*), *spave* (*spend* + *save*). Нерідко складниками телескопізмів виступають поширені скорочення слів. Так, зі скороченням *celeb* (повна форма *celebrity*) були створені неологізми *celebreality* (*celebrity* + *reality*), *celebutante* (*celebrity* + *debutante*), *celebutard* (*celebutante* + *retard*), *celesbian* (*celebrity* + *lesbian*). У сучасній англійській мові функціонують численні телескопізми зі словом *blog*, яке є скороченням одиниці *weblog*, напр., *celeblog* (*celebrity* + *blog*), *siblog* (*sister or sibling* + *blog*), *vlog* (*video* + *blog*).

Фрагментами телескопійних слів можуть виступати і словосполучення: *aireoke* (*air guitar* + *karaoke*), *scuppie* (*socially conscious* + *yuppie*), *soapedy* (*soap opera* + *comedy*). Згаданий тут телескопізм *scuppie* (*socially conscious* + *yuppie*) демонструє ще одну тенденцію творення зрощень. Вона була започаткована формуванням «мультифрагментарних» телескопійних слів, а саме: трьох фрагментарних елементів, зокрема останній фрагмент може бути, як свідчить приклад зі словом *cuppie*, аббревіатурою, що трансформувалася на акронім, тобто набула статусу лексичної одиниці. Прикладами є і використання «уламка» слова *yuppie*, який ініціально вміщує в собі семантику словосполучення *young upwardly mobile (urban) professional person*, і лексема *turducken*, що складається з трьох компонентів у вигляді фрагментів слів *turkey* + *duck* + *chicken*.

Активне використання телескопійного способу викликало й феномен, який можна іменувати «вторинною телескопією», тобто коли у складі телескопійних новотворень щонайменш один із фрагментів у свій час також виник унаслідок контамінації двох одиниць. Неологізм *vog* (*volcanic* + *smog*) «вулканічний смог» приклад такого феномену, оскільки другий фрагмент цієї інновації – *smog* – теж телескопізм (*smoke* + *fog*). Трапляються випадки, коли обидва компоненти, що піддаються дії «вторинної телескопії», виникли шляхом «первинної телескопії»: неологізм *splog* «псевдоблог» є зрощенням таких одиниць, як *spam* + *blog*, причому обидва компоненти виникли методом телескопії: *spam* (*spiced* + *ham*), *blog* (*web* + *log*). В інновації *sageism* «дискримінація за гендерною та віковою ознакою людини» два складники також представлені телескопійними утвореннями (*sexism* = *sex* + *racism*, *ageism* = *age* + *racism*), хоча другу одиницю слід розглядати не стільки як зрощення, а скоріше як створену за аналогією зі словом *sexism*.

Звернімо увагу, що перший компонент неологізма *sageism* (слово *sexism*) представлено ініціальним скороченням (*s*), а в наведеному прикладі з інновацією *vog* (*volcanic* + *smog*) не можливо точно визначити, який із компонентів, що становить це зрощення, представлено літерою. Досить типовим можна вважати й участь аббревіатур у ролі фрагментів телескопізмів, а це означає, що процес зрощення відбувається або водночас із процесом аббревіації, або передує цьому процесу. Подібний феномен можна також ілюструвати на прикладі новотворення *lolbertarian* – злиття аббревіатури *LOL* (*laugh out loud*) та слова *libertarian*.

Телескопізми не просто збагачують словниковий склад «економними неологізмами», а й спричиняють виникнення на їх базі похідних, про що свідчив наведений приклад із неологізмом *vog*. Вважаємо, що головним показником інтеграції телескопійних формацій є їх участь у подальших словотворчих процесах, зокрема в афіксальній деривації, унаслідок чого від таких одиниць постають деривати, напр.: *fampool* (*family* + *carpool*) – *fampooler* – *fampooling*; *splog* (*spam* + *blog*) – *splogger*; *daycation* (*day* + *vacation*) – *daycationer* – *daycationing*; *ethnoburb* (*ethnic* + *suburb*) – *ethnoburbia*. Крім того, роль телескопії полягає в тому, що цей спосіб – джерело більш глибоких, якісних змін, котрі виявляються, зокрема, у формуванні на його базі нових словотворчих елементів із виділених других компонентів зрощень.

Такі словотворчі елементи оформлюються внаслідок створення низки телескопійних одиниць із тим самим фрагментом за аналогією з першим зрощенням як словом-зразком. Так, телескопізм *Nixonomics* послугував зразком не тільки для «темпорально обмежених» оказіональних неологізмів, що позначають економічну політику перших владних осіб держав (*Reaganomics*, *Bushonomics*, *Gorbanomics*, *Putinomics*), але й у подальшому – для численних узуалізованих новотворень: *bionomics*, *burgernomics*, *caponomics*, *cybernomics*, *freeconomics*, *mediconomics*. Унаслідок утворення таких формацій виділився суфіксальний елемент *-nomics* для позначення видів економічної діяльності, економічного аспекту певної сфери. Продуктивним можна вважати і фрагмент *-bot* «робот», який сформувався внаслідок творення серії одиниць: *cobot*, *knowbot*, *microbot*, *mobot*, *nanobot*.

Процес формування словотворчих елементів на базі телескопії охоплює і надходження з інших мов. До прикладу, запозичене з італійської мови слово *paparazzi* було використане як зразок для нових одиниць: *hackerazzi*, *rumorazzi*, *snaparazzi*, а отже можна говорити про виникнення в англійській мові нового суфікса *-azzi*. За аналогією до біологічних термінів *carnivore*, *herbivore*, *omnivore*, які позначають, відповідно м'ясоїдних, трав'яїдних і всеїдних представників фауни, та через їх зрощення з іншими лексичними одиницями в англійській мові почали вживатися неологізми: *informavore* «сучасна людина, яка інтенсивно “споживає” інформацію»; *locavore* «людина, яка споживає лише місцево вирощені продукти харчування»; *opportunivore* «людина, яка споживає будь-які продукти»; *vegivore* «вегетаріанець». У цьому випадку також можна говорити про новий суфікс *-vore*, що може надавати похідним і переносне значення, на відміну від його прямого значення у складі термінів.

На шляху перетворення на словотворчі елементи з'являється низка інших фрагментів телескопізмів: елементи *-burb(ia)* «пригород(и)» (частина слова *suburb(ia)* – *elderburb(ia)* «пригород(и), заселені переважно літніми мешканцями», *ethnoburb(ia)* «етнічні пригород(и)»); *-rant* (частина слова *restaurant*) «тип ресторану або його поєднання з торговельним підприємством» (*bustaurant* «пересувний ресторан-автобус», *grocerant* «підприємство, яке поєднує бакалійно-гастрономічний магазин з рестораном»); *-oir* (частина слова *memoir*) «вид мемуарів» (*foodoir* «мемуари, в яких значну увагу присвячено їжі, кулінарії»; *totoir* «спогади відомої жінки про її досвід материнства», *poroir* «спогади відомого чоловіка про своє батьківство»).

Зрощення можуть викликати і зміну семантики вже давно вживаних афіксів. Прикладом може послугувати інтерлінгвальний суфікс *-ism*, який довгий час в англійській мові (як і в багатьох інших) використовувався для позначення вчення, доктрини, політики, державного устрою тощо. У період активного фемінізму було створено слово *sexism* (*sex* + *racism*) для позначення дискримінації жінок, чоловічого шовінізму. За аналогією постала низка формацій, які позначають дискримінацію людей за певною ознакою: *ableism*, *ageism*, *geneism*, *fattyism*, *heterosexism*, *handicapism*, *heightism*, *smokeism*, *voicism*.

Телескопійні неологізми, про що свідчать наведені приклади, розкривають роль, яку відіграє в словотворчих процесах аналогія як фактично мовна універсалія. Дія механізму аналогії спостерігається в усіх активних способах словотвору англійської мови. Так, цілком слушно наголосити на тому, що нові мовленнєві (а в подальшому – і мовні) одиниці фактично створюються не стільки завдяки наявним способам та моделям, скільки завдяки вже створеним словам, які і слугують конкретними моделями (зразками).

Базою неологізмів – похідних афіксального та композитного типу – найчастіше слугує конкретне слово-зразок, у якому відбувається заміна одного із компонентів на інший (реальної морфеми на відміну від «уламка» морфеми в телескопійних одиницях). Водночас нерідко зразками для подальших інновацій слугують попередні неологізми: інновації *crowdsourcing*, *friendsourcing*, *unsourcing*, побудовані за зразком раніше створеної одиниці *outsourcing*. Подібні випадки можна ілюструвати на прикладі інновацій *elder-proof* (слово-зразок *baby-proof*), *cash-mob* (слово-зразок *flash-mob*), *mom-cave* (слово-зразок *man-cave*). Шляхом аналогічного словотвору, як демонструють наведені приклади, виникають нові одиниці, що перебувають у синоніміко-антонімічних або «тематичних» парадигматичних відносинах зі словом-моделлю.

Наведемо результати реалізації в мовленні та мові інших активних способів словотвору. Розглянемо такий продуктивний для англійської мови спосіб і механізм формування інновацій, який умовно можна назвати «зворотньою деривацією» (*back derivation*, *back formation*). Цей спосіб первинно виявився особливо продуктивним для творення дієслів шляхом «віднімання» суфіксів (реальних чи хибних) від іменників, причому він виник саме завдяки дії аналогії: якщо іменник типово утворюється від дієслова шляхом додавання суфікса, то в разі існування неологізму-іменника за логікою вчені змушені були підвести базу під реалізований у мовленні й мові процес творення дієслів усиченням суфікса (реального чи хибного): *baby-sitter* – *baby-sit*, *carjacking* – *carjack*, *laser* – *lase*, *mass production* – *mass produce*. Прикладом хибного тлумачення морфемного складу іменників у наведених прикладах є абревіатура *laser* (*light amplification by stimulant emission of radiation*), яка, зрозуміло, не може поділятися на кореневу основу та суфікс. Можна, таким чином, констатувати, що весь розвиток лексико-семантичної системи англійської мови залежить від дії аналогії як універсального механізму.

Викладений фактичний матеріал щодо ролі телескопії демонструє, що аналогія – ефективний механізм формування нових афіксів англійської мови. Саме такий феномен свідчить про якісні зміни в лексико-семантичній системі цієї мови і відбиває одну з головних тенденцій розвитку її словникового складу. Розглянемо особливості формування та

функціонування нових словотворчих елементів. Результати наших розвідок доводять, що є два основних джерела їх формування:

1) вживані лексичні одиниці (кореневі основи). Цей процес іменуємо як *афіксалізація лексем*;

2) фрагменти вживаних лексичних одиниць. Процес пропонуємо називати «*морфемізацією*» фрагментів лексем (із наступним процесом їх «афіксалізації»).

У процесі «афіксалізації лексем» беруть участь (як базовий матеріал) і «власні» лексеми (тобто одиниці германського походження), і елементи класичного (переважно давньогрецького) походження, етимони яких були словами. Серед афіксалізованих лексем германського походження відзначимо високопродуктивний «семантикоємний» суфікс *-friendly* – «безпечний, такий, що не завдає шкоди; зручний для користування, готовий допомогти» (*customer-friendly, family-friendly, nature-friendly, teacher-friendly*). Цей елемент виділився з комп'ютерного неологізму *user-friendly* – «зручний для користувача, простий» унаслідок творення за аналогією з ним значної кількості інновацій, оскільки його семантична «наповненість» і потенціал дає йому практично необмежені комбінаторні синтагматичні зв'язки.

Як і суфікс *-friendly*, необмежену комбінаторну подібність із іменниками має елемент – *speak*, який позначає специфічну мову, жаргон певного середовища, групи людей, місцевості (*consultant-speak, ecospeak, eurospeak, NATO-speak*). Цей словотворчий елемент виник унаслідок утворення неологізмів за аналогією до авторських інновацій письменника Джорджа Оруела: *newspeak, oldspeak*. Його частковим синонімом виступає елемент *babble* (*edubabble* – «іронічне позначення занадто термінологізованої мови досліджень у галузі педагогіки», *neurobabble* – «жаргон медиків-невропатологів», *designer-babble* – «жаргон архітекторів і дизайнерів»).

Повнозначні слова германського походження можуть перетворюватися не тільки на суфікси, але й на префікси. Так, функцію префікса активно виконує слово *near*, яке характеризує стан, близький до того, що позначає основа: *near-bank, near-collapse, near-cult, near-desert, near-dictator, near-gridlock, near-president, near-subsistence, near-war*. Такі інновації виникли за зразком слова *near-death* – «стан клінічної смерті», яке, до речі, набуло і переносного значення – «стан, близький до краху, банкрутства».

Висновки та перспективи подальших досліджень. На сьогодні багато пишуть про те, що в умовах сучасного інформаційного «вибуху» тенденція конвергентного розвитку національних варіантів англійської мови переважає над тенденцією їх дивергенції. Все більше «стираються» розбіжності, які виникли внаслідок диференційованої денотації, тобто коли ті ж самі поняття, предмети відбивають різні слова в різних варіантах.

Такий погляд, проте, не підкріплюється достатньою кількістю достовірних даних. Деякі лінгвісти, навпаки, вважають, що розбіжності між двома варіантами останнім часом збільшуються. Наводиться, наприклад, той факт, що популярні книги для дітей англійської письменниці Дж. К. Роулінг (серії «Гаррі Поттер») довелося перекладати «американською англійською мовою» у США. Логічніше вважати, що конвергенція і дивергенція будуть і надалі рівною мірою визначати розвиток національних варіантів, «балансувати» їх стан, функціонування. Навіть якщо припустити можливість повного зникнення диференційованої денотації, то носії різних варіантів продовжуватимуть відрізнятися різними способами реалізації того самого мовного матеріалу – різною вербальною реакцією носіїв різних варіантів на ті ж ситуації спілкування.

Наголосимо, що ми окреслили лише найбільш загальні тенденції, способи, механізми та засоби збагачення лексико-семантичного рівня макросистеми англійської мови, які в наших публікаціях знайшли більш конкретне висвітлення з огляду на соціокультурну, соціолінгвальну наукові парадигми та відповідні методологічну й методичну бази.

Джерела та література

1. Зацний Ю. А. Неологізми англійської мови 80–90-х років XX століття / Ю. А. Зацний. – Запоріжжя : РА «Тандем-У», 1997. – 396 с.
2. Зацний Ю. А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови / Ю. А. Зацний. – Запоріжжя : Запоріж. держ. ун-т, 1998. – 432 с.
3. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу : монографія / Ю. А. Зацний. – Львів : Паіс, 2007. – 228 с.
4. Зацний Ю. А. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття : англо-український словник / Ю. А. Зацний. – Вінниця : Нова кн., 2008. – 360 с.
5. Зацний Ю. А. Нова розмовна лексика і фразеологія : англо-український словник / Ю. А. Зацний. – Вінниця : Нова кн., 2010. – 224 с.
6. Зацний Ю. А. Англо-український тематичний словник нової лексики та фразеології : навч. посіб. / Ю. А. Зацний. – Запоріжжя : Запоріж. нац. ун-т, 2013. – 322 с.
7. Зацний Ю. А. Основи неології та практики перекладу неологізмів : навч. посіб. / Ю. А. Зацний ; Рекомендовано МОН України. – Запоріжжя : Запоріж. нац. ун-т, 2013. – 350 с.
8. Зацний Ю. А. Лінгвальні й соціофункціональні параметри нової медичної лексики та фразеології англійської мови : колективна монографія / Ю. А. Зацний та ін. – Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2014. – С. 342–372.

References

1. Zatsnyi, Yurii. 1997. *Neolohizmy Anhliiskoi Movy 80–90 Rokiv XX Stolittia*. Zaporizhzhia: RA «Tandem-U».
2. Zatsnyi, Yurii. 1998. *Rozvytok Slovnkovoho Skladu Suchasnoi Anhliiskoi Movy*. Zaporizhzhia: Zaporizkyi Derzhavnyi Universytet.
3. Zatsnyi, Yurii. 2007. *Suchasnyi Ayhlomovnyi Svit i Zbahachennia Slovnkovoho Skladu*. Lviv: Pais.
4. Zatsnyi, Yurii. 2008. *Innovatsii u Slovnkovomu Skladi Anhliiskoi Movy Pochatku XXI Stolittia: Anhlo-Ukrainskyi Slovnyk*. Vinnytsia: Nova Knyha.
5. Zatsnyi, Yurii. 2010. *Nova Rozmovna Leksyka i Frazeholohiia: Anhlo-Ukrainskyi Slovnyk*. Vinnytsia: Nova Knyha.
6. Zatsnyi, Yurii. 2013. *Anhlo-Ukrainskyi Tematychnyi Slovnyk Novoi Leksyky ta Frazeholohii*. Zaporizhzhia: Zaporizkyi Derzhavnyi Universytet.
7. Zatsnyi, Yurii. 2013. *Osnovy Neolohii ta Praktyky Perekladu Neolohizmiv*. Zaporizhzhia: Zaporizkyi Derzhavnyi Universytet.
8. Zatsnyi, Yurii, et al, ed. 2014. *Linhvalni i Sotsiofunktsionalni Parametry Novoi Medychnoi Leksyky ta Frazeholohii Anhliiskoi Movy*, 342–372. Zaporizhzhia: Klasychnyi Pryvatnyi Universytet.

Зацний Юрий. Тенденции и процессы развития лексико-семантических макросистемах современного английского языка. Очерчена специфика лексико-семантической макросистемы современного английского языка. В исследовании идет речь о том, что обогащение английского языка новыми за формой и содержанием инновациями происходит путем словообразования. Рассмотрены процессы, механизмы и средства создания англоязычных лексических инноваций. Отмечено, что значительная часть исходных элементов (корневых основ, аффиксов) в свое время была заимствована из других языков. Указано, если еще несколько десятилетий назад первые позиции по активности занимали такие способы, как аффиксация, словосложение, то в XXI веке на первый план выходит так называемая телескопия (фрагментация), когда новообразования формируются путем сращивания двух частей (фрагментов) слов или одного полного слова и части второго, причем если речь идет о фрагментах существующих лексем, то они, как правило, не совпадают с реальными морфемами. Одним с не менее продуктивных способов формирования инноваций можно считать «обратную деривацию» (back derivation, back formation). Приведен ряд примеров, которые подробно иллюстрируют функционирование неологизмов в современном английском языке.

Ключевые слова: неологизм, механизмы и средства создания англоязычных лексических инноваций, аффиксация, телескопия, словосложение.

Zatsnyi Yurii. Trends and the Development Processes of the Lexical-Semantic Macrosystem in Modern English. In this article the peculiarities of lexical-semantic macrosystem in modern English are outlined. The study deals with the fact that the enrichment of the English language with new innovations in form and content occurs through word formation. The processes, mechanisms and tools for creating English-language lexical innovations have been studied. It was noted that a significant proportion of the original elements (root stems, affixes) were at some point borrowed from other languages. It is noted that if a few decades ago, the primary activity was connected with processes such as affixation compounding, then it could be said that in the 21st century it is the so-called telescoping (fragmentation), when new words are formed by splicing two pieces (fragments) of words or one full word and a second element; if this is a fragment of an existing lexeme, they usually do not coincide with real morphemes. Another which has equally fruitful

methods of forming innovation can be considered to be the "backward derivation" (also known as back derivation or back formation). There are a number of examples which serve to further illustrate the operation of neologisms in modern English.

Key words: coinage, mechanisms and tools for creating English-language lexical innovation, affixation, telescopes, compounding.

УДК 372:004(075.3)

Shahnoza Khalilova

FORMATION OF INTERCULTURAL COMPETENCE OF FOREIGN LANGUAGES THROUGH THE SYSTEM OF HIGHER EDUCATION

The current amplitude of globalization and the degree of constant interaction between people with different mentalities and from different cultures points up the importance of gaining experience in the area of intercultural competence. For teachers of foreign languages, developing competence in this field has become one of the main components of their activities. Theoretical reviews of research on this subject and summaries of the achievements of scientists suggest that for future foreign language teachers, the acquisition of experience leading to intercultural competence cannot be obtained using traditional approaches to the problems of their personalities. For the work of students and university teachers, this situation leads to a perpetual block in adapting to the progressive processes of international cultures, because it is not possible to learn a foreign language in a manner that is completely detached from the corresponding foreign culture, or which fails to identify the linkage of that culture with others. In the article the formation of intercultural competence of future teachers of foreign languages, reveals the main principles, objectives and concept of improving intercultural competence of students of pedagogical profile have also been analyzed.

Key words: designing and rebuilding educational reality, creativity, emotional and value relationships, object-intercultural, social and intercultural competence, intercultural autokompetentsiya, moral and aesthetic standards of conduct.

Formulation of the research problem and its significance. During globalization intensity of interaction of people with different mentality and culture has been becoming one of major factor in mutual understanding. The importance of necessary experience of intercultural competence for would be teachers of foreign languages is also becoming one of the most important component of their activity or during their mutual communication they come across with new aspects of human civilization.

The Uzbek system of pedagogical education is aimed at stimulating mobility of students in high schools in getting acquainted with the results of human civilization. This mobility is necessary for future teachers during their education abroad in modernization their educational skills and pedagogical experiences.

So it is necessary for future teachers to overcome mechanical borrowing norms of other cultures too. Such overcoming is possible only due to accumulation of experience of intercultural competence of future teachers of foreign languages.

Analysis of the research into this problem. At the present strategy of formation of experience of intercultural competence future teachers of foreign languages hasn't been cleared up yet.

The theoretical analyses of scientific researches and generalization of achievements in teaching of students allow drawing conclusion that formation of experience of intercultural competence of the future teachers come across with the difficulty connected with traditional approaches to the problem [1–3].